

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

Міжнародна науково-практична конференція

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

**Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та
правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної
аграрної комунікації**

21 жовтня 2021 року

Біла Церква
2021

Коли студенти закінчують навчання і покидають свою almateter вони можуть натрапити на труднощі, про які раніше не замислювалися. Завданням викладача є підготувати майбутніх фахівців до успішного здійснення перекладів та озброїти їх інструментами подолання можливих перешкод.

Тому викладач, на нашу думку, має запропонувати різні «освітні траєкторії», з яких студенти зможуть обрати те, що їм підходить. Викладач має керувати цими пропозиціями, індивідуалізувати їх, перетворювати на справжні можливості для студента, тобто робити їх корисними для нього.

Заняття з практичного курсу другої іноземної мови, на нашу думку, варто збагачувати текстами з аграрної тематики. Завдання до них мають поєднувати граматичну та лексичну (термінологічну) складові, що дасть змогу студентам застосувати на практиці отримані раніше знання. Наприклад, можна запропонувати знайти в аграрному тексті речення, в яких вживається *Passé Composé*, *Participe Présent* тощо, та перекласти їх з французької на українську мову. Бажано також порадити зробити усний переклад та записати свій голос на диктофон аби згодом оцінити якість перекладу та врахувати виявлені недоліки голосу, вимови, темпу, інтонації. У процесі роботи зі спеціалізованими текстами студентам слід запропонувати скласти індивідуальний франко-український термінологічний глосарій. Це допоможе підвищити готовність майбутніх перекладачів до здійснення аграрних перекладів.

Оскільки позиція студентів часто змінюється у процесі навчання, аналіз їх потреб та очікувань бажано повторно провести впродовж курсу вивчення дисципліни. Це дозволить підвищити ефективність навчання та спілкуватися зі студентом, як з партнером, автономним учасником освітнього процесу.

Отже, для створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, доцільно регулярно проводити аналіз очікувань студентів. Він є не лише інструментом ефективного навчального процесу та підвищення власної ефективності здобувача вищої освіти, але й засобом підтримання відкритого контакту між викладачем та студентом.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти». URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392-20#Text> (дата звернення 01.10.2021)

УДК 378.147:81'25

ІГНАТЕНКО В.Д., канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

НАВЧАЛЬНО-СТРАТЕГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕРЕКЛАДАЧА

Тези присвячені проблемі визначення навчально-стратегічної компетентності у парадигмі сучасного процесу підготовки майбутніх фахівців з перекладу. Проаналізовано підходи до визначення поняття навчально-стратегічної компетентності.

Ключові слова: навчально-стратегічна компетентність, переклад, компетентність, методи перекладу.

Підготовка здобувачів вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» спеціалізацією 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно) перша – англійська» на сьогодні є актуальною і важливою з огляду на важливість інтернаціоналізації вищої освіти загалом. Тому важливим аспектом підготовки майбутніх перекладачів є саме зміст навчання, який має актуалізуватися відповідно до потреб стейкхолдерів, ринку праці та сучасних орієнтирів філологічної та педагогічної наук.

Предметний зміст навчання письмового науково-технічного перекладу має різні тлумачення щодо своєї наповненості, проте незмінною є думка про наявність навчально-стратегічної компетентності у її складі.

Актуальним у контексті дослідження навчально-стратегічної компетентності є розвідка щодо перекладацьких стратегій. Дослідженню стратегій перекладу, їх характеристики, методів та способів перекладу присвячували свої праці багато лінгвістів, серед яких І. С. Алексеева, В. С. Виноградов, В. М. Ілюхин, В. Н. Комісаров, Л.В. Коломієць, А.П. Мартинюк, Л. Л. Нелюбин, Я. І. Рецкер, О.В. Ребрій, Ю. Найда, П. Ньюмарк, В. В. Сдобніков, А. Д. Швейцер, А. Chesterman, W. Lorsch, L. Venuti. Проте, попри зацікавленість науковців, однакості в інтерпретації понять «стратегія перекладу» досі не досягнуто. Також невизначеним лишається розуміння перекладацьких стратегій у контексті навчання наукового-технічного перекладу майбутніх філологів, оскільки їх розуміння та навчання має бути ключовим у підготовці майбутніх фахівців з перекладу.

Необхідно зазначити, що в «Академічному тлумачному словнику української мови» відсутнє визначення поняття «стратегія перекладу» (Академічний тлумачний словник української мови [1]. У той час як у перекладознавстві стратегію перекладу тлумачать як "потенційно свідомий план або дії перекладача щодо вирішення конкретних перекладацьких проблем в межах перекладацького завдання, як в перекладеному тексті загалом, так і в будь-якому його сегменті зокрема» [7, 8]. Акцентуючи увагу на тому, що стратегія відрізняється саме усвідомленістю дій перекладача від інших явищ (процесів, процедур, методів), перекладацькі стратегії, визначаємо як алгоритмисвідомо обраних перекладацьких дій (етапи й способи діяльності перекладача), спрямованих на розв'язання локальних та глобальних проблем перекладу тексту задля досягнення певних перекладацьких цілей, а саме: створення тексту перекладу, адекватного в комунікативно-прагматичному плані тексту оригіналу [3].

На думку перекладознавців, стратегія очуження виконує функцію пізнання інших культур, розвитку цільової мови, відтворення оригінальності автора, та виражається в кількох аспектах чужості: лексичному (наявність екзотизмів), семантичному (незрозумілість певних місць), синтаксичному (незвичний порядок слів у реченнях), граматичному (нетрадиційне з'єднання слів у словосполученнях) та поетичному (з'єднання строф, ритм) [4]. Протиставлена стратегії очуження стратегія одомашнення орієнтована на те, щоб відповідати смакам більш широкого кола цільової аудиторії, чітко дотримуватися норм мови перекладу та бути пристосованою до культурних традицій цільової сторони [4, с. 98-100].

У своїх роботах П. Ньюмарк розрізняє такі методи перекладу як: комунікативний (communicative translation), семантичний (semantic translation) та точний (faithful translation). Кожен із методів описаний таким чином, що може вважатися повноцінною стратегією, тобто представляє собою свідомий план дій перекладача щодо вирішення тієї чи іншої перекладацької проблеми. Комунікативний метод спрямований на відтворення контекстуального значення тексту оригіналу, передачу інтенцій автора найбільш прийнятними з точки зору форми і змісту способами. Семантичний метод має на меті відтворення контекстуального значення тексту, але допускає втрату деяких елементів оригіналу. Точний метод орієнтований на відтворення структури та змісту тексту оригіналу із допущенням певних відхилень від граматичних норм мови перекладу [9, с. 45-47].

Перекладацька стратегія – програма перекладацьких дій [6]; метод виконання перекладацького завдання, що полягає в адекватній передачі з іноземної мови на мову перекладу комунікативної інтенції відправника, з урахуванням культурологічних та особистісних особливостей оратора, базового рівня, мовної надкатегорії та підкатегорії [2]. Стратегія перекладу – це програма здійснення перекладацької діяльності, що формується на основі загального підходу перекладача до виконання перекладу в умовах певної комунікативної ситуації двомовної комунікації, яка визначається специфічними особливостями цієї ситуації і метою перекладу, а також визначає характер професійної поведінки перекладача в рамках певної комунікативної ситуації [5; 2]. Таким чином, навчально-стратегічна компетентність має різні тлумачення, проте незмінною є думка про наявність певного алгоритму дій в основі навчально-стратегічної компетентності у складі перекладацької компетентності, що спонукає до подальших наукових розвідок щодо стратегій та окремих складників навчально-стратегічної компетентності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Академічний тлумачний словник української мови. Дата звернення до ресурсу: жовтень 2019. URL: <http://sum.in.ua/>
2. Илюхин В. М. Стратегии в синхронном переводе: на материале англо-русских и русско-английских комбинаций перевода: дис. ... канд. филол. наук. М.: Моск. лингв. ун-т, 2000. 206 с.
3. Михайленко О. А. Поняття "Перекладацькі стратегії" як складова стратегічної компетенції. Наукові записки Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова. Сер.: Педагогічні та історичні науки. 2014. Вип. 121. С. 148–154.
4. Подміногін В. Дихотомія перекладацьких стратегій очуження та одомашнення в історії європейського перекладу. Наукові записки. 2008. № 89. С. 98–102.
5. Сдобников В. В. Стратегия перевода: общее определение. Вестник Иркутского государственного лингвистического университета. Выпуск № 1. 2011. С. 166–172., с. 172.
6. Швейцер А. Д. Теория перевода: Статус, проблемы, аспекты. М.: Наука, 1988. 215 с.
7. Krings H.P. Translation problems and translation strategies of advanced German learners of French. Interlingual and intercultural communication, Tübingen. 1986. 18 с.
8. Loescher, W. Translation performance, translation process and translation strategies. Tübingen: GutenNarr, 1991. 8 с.
9. Newmark P. About Translation: Multilingual Matters. Clevedon, Philadelphia, Adelaide: Multilingual Matters Ltd. 1991. С. 45–47.

УДК 378.14:159.9

ТИМЧУК І.М., канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПОГОРІЛА С.Г., канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ДО ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ ФАКУЛЬТЕТУ ПРАВА ТА ЛІНГВІСТИКИ

Розглядається проблема соціально-психологічної адаптації студентів першого курсу факультету права та лінгвістики БНАУ. Представлено результати анкетування та опитування першокурсників. Проаналізовано складові процеси адаптації у ЗВО.

Ключові слова: адаптація, форми адаптації, анкетування, складові процеси адаптації, студент-першокурсник.

Перший курс запам'ятовується усім студентам, а також їх батькам. Він насичений новими знайомствами, вимогами, подіями, емоціями і труднощами.

Проблемі адаптації студентів до навчання в ЗВО присвятили свої роботи Л. Красовська, М. Прищак, О. Стягунова, Т. Спіріна, Ю. Зарюгіна, О. Мороз, В. Грушевський та інші науковці.

Адаптацію студентів потрібно розглядати як комплексну проблему, в якій можна виділити соціальний, психологічний, фізіологічний та дидактичний чинники. Процес адаптації студентів першого курсу проходить на декількох рівнях. Протягом перших місяців навчання – до нової системи навчання, до зміни режиму, до нового колективу. Пізніше – формується студентський колектив, встановлюється побут, дозвілля, робота над самоосвітою.

Вчені Н. Іщук та В. Лесовий, фізіологічні проблеми пов'язують з пристосуванням до нових умов життя та навчання, зокрема, збільшення часу на самостійну роботу [3].

Дидактичний чинник викликаний невідповідністю між системами вищої та середньої освіти: різноманіття нових форм навчання (лекція, семінарське заняття), збільшенням обсягу навчального матеріалу, вивченням фахової лексики.

Психологічні труднощі виникають з переходом від шкільного до дорослого життя, невідповідністю сподівань, очікувань реальним умовам навчання. Виділимо ще несформованість характеру першокурсників та часто завищену самооцінку. Це говорить про

ЗМІСТ

Столбецька С.Б. Студентоцентризований підхід при формуванні готовності майбутніх перекладачів до здійснення аграрних перекладів.....	3
Ігнатенко В.Д. Навчально-стратегічна компетентність як важлива складова професійної компетентності майбутнього перекладача.....	4
Тимчук І.М., Погоріла С.Г. До проблеми соціально-психологічної адаптації студентів першого курсу факультету права та лінгвістики.....	6
Marchuk V.V. Value orientations dynamics of agrarian high school students.....	8
Носенко М.М. С-Test як засіб діагностики і контролю іншомовних мовленнєвих компетенцій студентів-філологів.....	9
Синельникова І.С. Сервіс Quizlet на заняттях з аграрного перекладу.....	11
Ордіна Л.Л. Естетична спрямованість освіти і виховання в Києво-Могилянській академії ХVІІ ст.....	12
Резнік В.Г. Роль та функції самооцінювання у системі стратегій навчання німецької мови як другої іноземної студентів-філологів.....	14
Чернишук Ю.І. Інноваційні методи вивчення іноземних мов за професійним спрямуванням в немовних вищих навчальних закладах.....	15
Дем'яненко О. О., Чернобров Ю. А. Науково-дослідницькі стратегії навчання з «Історії зарубіжної літератури»: на перетині філологічних і методичних розвідок.....	17
Береговенко Н.С. Особливості перекладу семантичної категорії дієслів на означення переміщення за допомогою засобів пересування в романах Джоан Роулінг «Гаррі Потер».....	19
Велика К.І. Здійснення перекладу сільськогосподарських термінів у науково-технічних текстах.....	22
Михайленко О.О. Роль еквівалентності та адекватності у визначенні якості перекладу.....	24
Рейда О.А. Принципи класифікації термінології ветеринарної медицини у сучасній англійській мові.....	26
Карпенко С.Д. Ukrainian Fairy Tales in the paradigm of traditional and modern research.....	27
Зінінська А.П. Директиви в давньоанглійській мові.....	29
Цвид-Гром О.П. Латинські запозичення у словниковому складі української мови: до проблеми класифікації та шляхів проникнення.....	31
Пилипенко І.О. Полісемія в аспекті перекладу з англійської на українську мову.....	33
Демченко Н.С. Семантична характеристика англійських неологізмів під час пандемії COVID-19.....	34
Колісник М. Ю. English Agricultural Idioms and their Ukrainian Equivalents.....	35
Ковальчук І.В. Розвиток міжнародної інформаційно-інноваційної діяльності аграрної сфери як фактор глобального економічного зростання.....	38
Мельник В.О. Щодо питання кодексу кращих сільськогосподарських практик.....	41
Прокопець О.І., Настіна О.І. Правовий зв'язок раціонального використання та охорони земель сільськогосподарського призначення.....	43
Пахомова А.О. Особливості правової охорони нових сортів рослин.....	44
Нікітенко О.І., Крижанівська О.В. Екологічна безпека довкілля в Україні.....	45
Ярмоленко Ю.В. Особливості розвитку спільної аграрної політики.....	47
Яремчук В.О., Настіна О.І. Правовий зв'язок раціонального використання та охорони земель сільськогосподарського призначення.....	49
Курчин О.Г. Специфіка патентування Сполучених Штатів Америки.....	50
Ломакіна І.Ю. Роль міжнародного співробітництва в системі медичного права.....	51
Білоус Р.С., Настіна О.І. Конституційно-правові особливості захисту права власності на землю територіальних громад.....	52
Поляруш-Сафроненко С.О. Правове регулювання добровільного приєднання до об'єднаних територіальних громад.....	53
Бровко Н.І. Проблемні питання реалізації прав та законних інтересів суб'єктів господарювання.....	55
Аргат Я.П., Ярмоленко Ю.В. Розуміння сутності правової категорії «право людини на життя» і «право людини на сім'ю»: їх невід'ємна взаємозалежність.....	57
Макарчук В.В. Державне бюро розслідувань правоохоронний орган із забезпечення державної політики у сфері національної безпеки і оборони держави.....	58
Самойлович А.А. Деякі питання запобігання корупції у митній сфері.....	61
Мельник Л.М., Грек І.М. Антивакциноз як рух: короткий історичний екскурс.....	62
Росавіцький О.О. Історичні аспекти розвитку правової системи Англії.....	64
Малишко І.В. Правове регулювання державної інформаційної політики.....	65
Мельник О.Г. Теоретичні аспекти боротьби з корупцією в аграрному секторі.....	66